

Agata Hałaszkó jest absolwentką biologii ze specjalizacją biologii człowieka Wydziału Nauk Przyrodniczych na Uniwersytecie Wrocławskim. Chcąc zgłębiać aspekty antropologii fizycznej społeczności pradziejowych podjęła się realizacji pracy doktorskiej w Instytucie Archeologii UWr., którą obroniła w 2022 roku. Zaraz potem podjęła współpracę z Instytutem Archeologii na Wydziale Historii i Archeologii UMCS. Zawodowo związana jest także z Fundacją Archeolodzy.org, w której do końca 2022 roku pełniła funkcję Wiceprezesa.

Szerokie zainteresowania przyrodnicze, pomimo, że jednoznacznie nastawione na aspekt funeralny, przyczyniły się do wszechstronnego pojmowania pochówku, jako miejsca, w którym nie tylko złożono szczątki ludzkie. Z jednej strony uchwytny w materiałach osteologicznych praktyki obrzędowe, a z drugiej podlegające zmianom środowisko pośmiertne, również stanowią dla niej problem badawczy. Początkowa fascynacja tematyką kremacji pozwoliła na wyrobienie solidnych podstaw metodycznych i opracowania elastycznych schematów pracy antropologa fizycznego.

Wychodzenie poza schemat stereotypowego antropologa, poprzez aktywne uczestniczenie w wykopaliskach, projektach badawczych, organizowaniu wystaw i warsztatów w Polsce, na Ukrainie czy w Gujanie Francuskiej, pozwoliło jej na zdobycie różnicowanego doświadczenia. Wspomniana już elastyczność pracy sprawia, że może opracowywać szkielety sprzed kilku tysięcy lat, zajmować się szczątkami ciałopalnymi, a jednocześnie prowadzić prace ekshumacyjne (np. przeniesienie cmentarza w Nieboczowach).

Bieżące zainteresowania naukowe skupiają się na aspektach obrzędowości kremacyjnej oraz paleopatologiach szkieletów neolitycznych i wczesnobrązowych (ze szczególnym uwzględnieniem bioerozji, rozwijaniu metod oceny płci i wieku osobników czy zmian o charakterze niemastyczny uzębienia). Włączenie tomografii komputerowej do diagnostyki, okazało się w praktyce przełomowym krokiem. Pozwoliło na zgłębienie tafonomii urn i naczyń przystawnych w mikroskali, a w przypadku szkieletów poza oczywistą wizualizacją patologii, na ocenę zmienności fluktuacyjnej czy digitalizację kości przeznaczonych na próby inwazyjne (destrukcyjne).

W ciągu ostatnich lat kierowała dwoma grantami finansowanymi przez Narodowe Centrum Nauki i uczestniczyła jako wykonawca w trzech innych projektach NCN, dziewięciu projektach MKiDN i jednym NPRH. Ponadto jest autorką i współautorką ok 40 publikacji naukowych, w tym w takich prestiżowych czasopismach jak PlosOne, PNAS, Scientific Reports czy Nature. W czerwcu tego roku otrzymała także stypendium MEiN dla wybitnych młodych naukowców.

Rozpoczęcie pracy naukowo-dydaktycznej na UMCS spowodowało także dostrzeżenie ogromnego potencjału wśród studentów rozpoczynających swoją „przygodę z archeologią”, którzy stanowią dla niej swego rodzaju inspirację do podjęcia nowych wyzwań i stawiania pytań dotyczących kolejnych przemian pokoleniowych i szybkości ich zachodzenia. Zmiana środowiska naukowego wpłynęła także pozytywnie na jej rozwój i podejmowanie być może bardziej ryzykownych wyzwań badawczych, które zaowocowały otrzymaniem finansowania z budżetu NCN na projekt #MOUND.